

JAN DE CLERCK

(Oostende 1881 - 1962)

VISSERSSLOEP O1 IN DROOGDOK

(1923)

Aquarel

Afmetingen: 35 x 25 cm

Collectie: E. Smissaert

Jan De Clerck voorstellen is door zijn schilderkundige techniek betrekkelijk eenvoudig te benaderen. Het zijn meestal folkloristische thema's, vertelbaar, uit het dagelijkse leven beleefd, zijn eigen leefomgeving, zijn zee, zijn immense vissersvrouwen, zijn bootwereld en landschappen van bij ons. Geconterfeit in zijn eigen schriftuur: dikwijls lineair, dikwijls dromerig, wazig.

Zijn picturale stijl is meestal 'zwaar' op de hand, volle penseeltrekken of schilderkundige tekeningen flink geborsteld. Ook in zijn pastel vinden we die terug.

Aquarellen daarentegen zijn 'lichtbondig', spelend en vlug neergezet. Laat me vergelijken met Alechinsky, voor mij een Japanse kalligraaf, die al tekenend schildert. Losbandig met een penseel die proevend met kleur over de drager streelt.

Daarom vragen de aquarellen van Jan De Clerck bijzondere aandacht, niet alleen in picturale stijl maar ook door de techniek.

Transparante kleur en dekkende verfmaterie zijn twee verschillende texturen.

Aquarel vertrekt van wit (papier zonder drager) en evolueert naar zwart, terwijl olie- en acrylwerken starten met zwart en overgaan naar wit.

Van licht naar donker, van donker naar licht primitief uitgedrukt.

Elke verlangde kleur in een aquarel is de overdekking van een bepaalde kleur met een andere, en dusdanig een derde kleur creëert.

In olie en acryl mengt men de kleur vooraf onderling om de gewenste kleur te bekomen.

Ook de drager is van kapitaal belang. Papier is zeer belangrijk. Handgeschept, fijn of grove korrel zal het schilderkundig sterk beïnvloeden.

Aquarel – water is het pigment, veel of weinig gebruik is sowieso belangrijk. Indringen en indrogen, de tijd zijn belangrijk.

Op een aangebrachte tint moet tijd overgaan om met een tweede penseeltoets een derde kleur te bekomen. Te natte drager vloeit de kleur in elkaar, droger basis laat toe meer lineaire elementen toe te voegen die steviger lijnen op vlakken mogelijk maken.

Deze techniek met transparante verf, drager en water, moeten dus van de ene toets af goed zijn want hernemen of herstellen is uitgesloten, wat wel mogelijk is met olie of acryl.

Daarom is de goede aquarel meer artistieke aandacht waard. Daarom zijn er minder aquarellisten in de kunstwereld.

De aquarel is gegroeid uit de middeleeuwen. De toenmalige illustratoren van de handgedrukte en geschreven boeken (kalligrafie) gebruikten de transparante techniek reeds en onze Vlaamse Primitieven schilderden meerdere kleurlagen over elkaar om een bepaalde kleur te bereiken.

Het voorgestelde werkje 'Visser sloep O1 in droogdok' voor een onderhoudsbeurt is een klein pareltje. Het transparante geeft meer diepte en veel meer intensere kleuren; meer onuitgesproken tekentechniek weer dan veel van Jan De Clerck's schilderijen.

Een impressie van korte duur, vastgelegd in luttele minuten. Weinig schreeuwende kleuren, doch met een uit het hart gerealiseerde aquarel, geschilderd en tekenmotief, met water dat kleur wordt en kleur water, waar de echte sloep een lichtend voorwerp wordt, een niet tastbaar voorwerp werkelijkheid is geworden en een gedroomde gestalte geeft aan het werkje van amper 35x25 groot. Het kleine stukje 'estacade' is in detail om het bootje een plaats te geven, een plaats...de zee...die voor Jan De Clerck in zijn werk de rode draad is.

Willy Bosschem